

ПРАКТИЧЕСКА АКАДЕМИЯ
ЗА ОПЛ
„РАБОТА БЕЗ САНКЦИИ“

Модул 1

МЕДИЦИНСКИ ДОКУМЕНТИ В ПРАКТИКАТА

НАПРАВЛЕНИЯ

Д-р Ели Николова

Направления

Нормативна основа - НРД

Видове направления, издавани от ОПЛ:

- Направления за консултация МЗ-НЗОК № 3, за ВСД МЗ-НЗОК № 3А
- Направления за изследвания МЗ-НЗОК № 4
- Направления за хоспитализация МЗ-НЗОК № 7
- Направления бл. 119а – за санаториално лечение по НОИ и др.
- Направления за КДН МЗ-НЗОК № 10 – за диспансеризация в кожно-венерологичен диспансер.

Направления

Изисквания за издаване на направления – задължително след преглед/консултация на пациента .

Регулативните стандарти са дадени за изследвания и консултации по профилактиката, диспансеризацията и по ВАША преценка.

Направления по НЗОК не се издават по искане на пациента, на други лекари, по съвет от интернет, медии, комшии, познати, приятели. Тези консултации/изследвания не са включени в определените ви РС.

Направления за консултация

Тип 1 – за преглед по повод остро заболяване и за профилактичен преглед от АГ за жени от 30-40 години

Тип 2 – за хронично заболяване, неподлежащо на диспансерно наблюдение

Тип 3 – за избор/преизбор на диспансеризиращ лекар (извън РС)

Тип 4 – за диспансерно интердисциплинарно наблюдение

Тип 7 – за профилактичен преглед по рискова група –при установен риск от развитие на заболяване (отделен РС)

Направления за консултация

Тип 9 – за регистрация на бременността от АГ (Майчино здравеопазване). Преизборът е с тип 11

Тип 10 – за профилактични прегледи на деца от педиатър (Детско здравеопазване). Преизборът е с тип 12

Тип 11 и 12 се издават не по-рано от месеца, в който трябва да се направи следващата консултация на бременната/детето.

Същото правило се отнася за издаването на направление тип 3 за смяна на специалиста, извършващ диспансерното наблюдение на хронично заболяване

Направления за консултация

В регулативните стандарти:

- Направления тип 1, 2, 4
- Направленията тип 7 не се включват в РС
- Направленията тип 3, 9, 10, 11, 12 (избор на диспансеризиращ лекар, Майчино и детско здравеопазване) – извън РС
- Направленията към педиатър и профилни детски специалисти за консултация на деца с остри заболявания – извън РС.

Направления за консултация

- Направления МЗ-НЗОК № 3 се издават **по преценка на ОПЛ** (НРД, чл 144 ал. 1, чл. 218 ал. 2)
- Направления МЗ-НЗОК № 3 **не се издават за прегледи и консултации, необходими за представяне на ЛКК и ТЕЛК** за експертиза на работоспособността или при допълнително поискани прегледи от ЛКК. В тези случаи се издава направление МЗ-НЗОК № 6 (талон за ЛКК) – НРД, чл. 218 ал. 2
- Направления МЗ-НЗОК № 3 **не се издават и за ортопедични ЛКК комисии** за отпускане на помощни средства (ортопедични обувки).
- В ТЕЛК се зачитат всички изследвания и консултации, направени в последните 12 месеца преди явяването на ТЕЛК

Направления за консултация

Как да се справим с неправомерните искания на СИМП?

- Да обясним на пациента, че има регламентиран ред и той е за всички. Можем да разпечатаме съответния текст от НРД
- Да спазваме регламентирания ред.
- Примерен отговор (д-р Костадин Сотиров) по повод искане на направление за ортопед за ортопедични обувки:

"Това е правилния документ. Възможно е ортопеда да ти иска напр.з, защото за него здравната каса ще му плати 20лв. в повече, но това е измама, в която не искам да ме въвличате. Двамата с ортопеда си решават финансовите спорове по между си. Повече с твоите обувки не ме занимавай. Моите аз си ги купувам от магазина."

• Да опишем казуса в сигнал до РЗОК – ще предизвикаме проверки и евентуално замисляне за следващите неправомерни искания.

Направления за консултация

Най-важното за направленията:

- 1.** Издавайте само след преглед и преценка на необходимостта. Издаването на направления по желание не е регламентирано в НРД. В този случай можете да издадете направление 119 а
- 2.** Не пишете в направлението заболяване, което пациентът няма. Издаването на документ с невярно съдържание с цел да се използва от ползвателя се наказва с лишаване от свобода от 3 до 5 години (НК).
- 3.** При неправомерни искания за талони за болнични или ТЕЛК издавайте направление МЗ-НЗОК № 6 и обяснете, че това е правилният талон. Издаването на направление 3 може да доведе до санкция за вас в размер на 50 до 300 лв (чл. 400 и 402 на НРД)

Направления за ЛКК

Талон за ЛКК МЗ-НЗОК № 6 се издава за прегледи и консултации, необходими за представяне на ЛКК или ТЕЛК, към ЛКК за извършване на експертиза на работоспособността, или при допълнително поискани прегледи от ЛКК. В тези случаи не се издава направление бланка МЗ-НЗОК № 3 (НРД, чл. 218 ал. 2).

Направления за ЛКК

- Издавайте талон за ЛКК винаги, когато имате горните условия.
- При прегледи за ТЕЛК издавайте по 1 талон за ЛКК за всеки преглед (пациентът може да направи прегледите в различни ДКЦ).
- Впишете ръчно номерата на талоните в АЛ (има само едно място за номер) .
- Дори и при оплакване от страна на пациента, то ще бъде без последствия, ако сте издали талон за ЛКК.
- Списък с ЛКК, включително специализирани, сключили договор с НЗОК, може да бъде намерен на страницата на НЗОК, раздел НЗОК.
- Повечето ЛКК комисии не са с договор с РЗОК и работят със заплащане. Искането на талон за консултация от тях е неправомерно.

Направления за изследвания

Направленията за МДД бланка МЗ-НЗОК № 4 се издава от ОПЛ при необходимост от медико-диагностични изследвания.

Можем да назначаваме следните изследвания:

- Всички изследвания от код 01 (клинична лаборатория), 02 (микробиология), 04 (паразитология), 05 (вирусология), 06 (рентгенология), 07 (цитология), 09 (имунохематология)
- Код 10 :
  - по искане на ТЕЛК или НЕЛК (всички, вкл. КАТ, ЯМР и други – от общия РС)
  - за мамография, ТСХ, ФТ₄, микроалбминурия – по наша преценка без ограничения.

Направления за изследвания

За ТЕЛК можете да използвате всички изследвания и консултации, извършени в последните 12 месеца.

По искане на ТЕЛК можете да издадете направления **само за ВСМДИ** (можете да поискате допълнително РС). Всички останали изследвания би трябвало пациентът да има извършени в рамките на предходните 12 месеца. Ако не ги е направил, следва да ги направи срещу заплащане.

Чл. 203 ал. 4 от НРД: По искане на ТЕЛК (НЕЛК) НЗОК закупува само ВСМДИ, свързани с процеса на медицинската експертиза на работоспособността, в рамките на годишния бюджет.

*Чл. 80 ал. 3 от НРД: След представяне на документите в ТЕЛК/НЕЛК по искане на последните се назначават само **ВСМДИ** (бл. МЗ-НЗОК № 4)*

Направления за изследвания

Нямаме никакви задължения да правим каквито и да е изследвания, свързани с хоспитализация на пациента за лечение или рехабилитация. Всички искания на ЛЗБП за това са в нарушение на НРД.

НРД 2018, анекс 2019 г, чл. 285 ал. 6:

(6) При хоспитализации - планов прием, изпълнителите за извънболнична медицинска помощ издават само „Направление за хоспитализация/лечение по амбулаторни процедури“ (бл. МЗ-НЗОК № 7) и приемащите лечебни заведения не могат да изискват от тях да назначават допълнителни консултации и/или изследвания, изискуеми за изпълнение на КП“.

Направления за изследвания

Нямаме никакви задължения да правим изследвания, назначени от други лекари (СИМП). СИМП разполага с регулативен стандарт за извършване на необходимите за диагностиката в СИМП изследвания.

Нямаме задължения да извършваме изследвания, необходими за контролните прегледи на пациента след лечение по клинична пътека. Тези изследвания се осигуряват от ЛЗБП

Чл. 275 (2) Всички изследвания и консултации, необходими за извършването на задължителните контролни прегледи след дехоспитализация се извършват от ЛЗБП – изпълнител на КП, по преценка на лекуващия лекар

Направления за ВСД

Направления за ВСД издаваме в рамките на диспансерното наблюдение, както следва:

- I11 – ехокардиография един път на 2 години (консултацията с о8 е по преценка)
- I20, I50 – ехокардиография и консултация с кардиолог 1 път годишно
- След стентирание и бай-пас – ехокардиография, велотест и консултация с кардиолог ежегодно
- При МСБ – доплерово изследване на съдове 1 път на 2 години до 5-та година от инцидента.

Регулативни стандарти

- Разпределените ви суми зависят от броя пациенти, броя диспансеризирани лица и от изразходваните от вас ресурси за предишното тримесечие
- Могат да бъдат надвишавани с 10 % всяко тримесечие, без компенсация
- Могат да бъдат надвишавани с още 15 %, които трябва да се компенсират в следващите тримесечия
- Имате право да поискате справка за неусвоените стойности и бройки за предходен период от РЗОК (обичайно не по-рано от края на втория месец на тримесечието могат да се изготвят тези справки)

Регулативни стандарти

- Имате право без допълнително одобрение от РЗОК да използвате неусвоените РС от предходен период (неусвоени РС = неиздадени от вас + неизползвани от пациента)
- При надвишаване на РС + 10 % се съставят протоколи за неоснователно получени суми само ако в национален мащаб има преразход на РС за съответното тримесечие (важно за съда).
- Искайте редовно допълнителни РС.
- Оспорвайте протоколите за неоснователно получени суми в съда – практиката към момента е 70 % отхвърлени „санкции“

Регулативни стандарти

Как да поискаме допълнително ресурси за изследвания и консултации?

- Искане за допълнителни регулативни стандарти се подава в РЗОК до края на 2-ия месец от тримесечието, лично или чрез edelivery.egov.bg
- Разпределението се извършва в РЗОК до 10-то число на 3-ия месец (за резервите в РЗОК) и до 20-то число на 3-ия месец (при преразпределение между РЗОК)
- Искането трябва да бъде аргументирано и с конкретни стойности на исканите от вас ресурси (.... бр. направления, ... лв МДД). Винаги искайте повече, отколкото ви трябва, за да ви стигне това, което ви отпускат.

Направления за хоспитализация

Издават се от лекаря, преценил необходимостта от хоспитализация. СИМП нямат право да връщат пациента към нас за издаване на НХ (чл. 151 на НРД).

Към направлението се прилага амбулаторен лист от прегледа. Не се издава НХ без амбулаторен лист. В АЛ трябва да има мотивирана необходимост от хоспитализация поради невъзможност да се извърши лечението в извънболничната помощ.

НХ се пази в досието на пациента.

След издаване на НХ пациентът не може да бъде връщан за допълнителни изследвания и консултации в рамките на КП към нас (чл. 285 ал. 6)

Направления за хоспитализация

Хоспитализация за рехабилитация:

- 1.** До 30-90 дни след хоспитализация по повод на същото остро заболяване). Направлението се издава от ЛЗБП, лекувало болния (при изписването или при контролен преглед в рамките на 30 дни)
- 2.** След този период – издава се от СИМП – физиотерапия и рехабилитация или от СИМП по профила на заболяването

Направления за хоспитализация

Хоспитализация за рехабилитация:

Направлението се издава по ваша преценка, а не по искане на пациента или за колективни екскурзии/почивки за сметка на НЗОК. В досието на пациента следва да има факти, удостоверяващи наличието на съответното заболяване.

За един пациент НЗОК заплаща 1 рехабилитация по съответната клинична пътека.

Направления за хоспитализация

Хоспитализация за рехабилитация:

Издаването на направление на пациент, който няма съответното заболяване, представлява издаване на документ с невярно съдържание и се наказва по чл. 310 от НК

*Чл. 308 (1) Който състави неистински официален документ или преправи съдържанието на официален документ с цел да бъде използван, се наказва за подправка на документ с **лишаване от свобода до три години**.*

*(4) В маловажни случаи наказанието по ал. 1 е: **лишаване от свобода до шест месеца или пробация**;*

*(5) За приготвяне към престъпление по ал. 1 наказанието е **лишаване от свобода до една година***

*Чл. 310. (1) **Ако престъплението по чл. 308, ал. 1, и чл. 309, ал. 1 и 2 е извършено от длъжностно лице в кръга на службата му, наказанието е лишаване от свобода до пет години***

*(2) В маловажни случаи наказанието е **лишаване от свобода до една година или пробация**.*

Направления 119А

Най-често се използват за насочване за рехабилитация по НОИ.

Изисквания на НОИ за попълването:

1. От: име на лекаря, печат на лечебното заведение, изходящ номер и дата.
2. До: пълното име на санаториума
3. Искане за: маркира се „санаториално лечение“
4. Име на болния, ЕГН, адрес, месторабота. Ако е пенсионер – вместо месторабота се вписва „пенсионер ПВС/по болест“
5. Диагноза – вписва се основната диагноза за рехабилитация и най-много още 2 диагнози, непосредствено свързани с първата

Направления 119А

6. Изпраща се за: вписват се медицинските мотиви за рехабилитацията.

- Не се пише „рехабилитация“ или „санаториално лечение“
- Описват се накратко оплакванията към момента на издаване (напр. Персистиращ болков синдром)
- Накратко патологичната обективна находка (напр. Мускулен спазъм, ограничени движения...)
- Накратко повлиява ли се от амбулаторно и балнеолечение (ако е провеждано преди)

Направления 119А

7. Приложени медицински документи: описват се направените образни изследвания или ЕМГ, указващи съответното заболяване, които се прилагат към направлението
8. Име, подпис и печат на лекаря, издаващ направлението

Направления 119А, Направление МЗ-НЗОК № 10

Могат да се използват и за назначаване на изследвания и консултации след изчерпване на РС или за изследвания и консултации по желание на пациентите.

Направление за комплексно диспансерно наблюдение МЗ-НЗОК № 10 издаваме само за кожно-венерически заболявания, подлежащи на диспансерно наблюдение в ЛЗБП.

Въпроси?